

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس پنجشنبه ۱۵ بهمن ۱۳۱۹

تقریرت مطالب

- (۱) تصویب صورت مجلس
(۲) شور و تصویب لایحه واگذاری امتیاز استخراج نفت بشرکت
امریکائی
- (۳) تقدیم یک فقره لایحه از طرف وزارت عدلیه
(۱) موع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید)

صورت مجلس یکشنبه یازدهم بهمن را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

- (۱- تصویب صورت مجلس)
ولیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (گفته شد -
خیر) صورت مجلس تصویب شد
- (۲- شور و تصویب لایحه واگذاری امتیاز استخراج
نفت بشرکت امریکائی)
ولیس - فرات خبر بین شوربین راجع به لایحه نفت
خیر کیست - یون
- را بشرکت امریکائی برای شور دوم مطرح و نجات شور
و مذاقه فرار جاده چون پیشنهادی از طرف مجلس یکم - یون
نرسیده بود کیست - یون عین خبر شور اول خود را در قسمت
امتیاز استخراج نفت تصویب و اعلام نمود خبر شور اول آنرا تقدیم
مجلس شورای ملی مینماید.
- ولیس - مذاکره در مواد ماده اول قرائت میشود
ماده اول

دولت بر طبق مقررات این امتیاز برای تقنینش و تخصص
و جستجو و کدانه زدن و استخراج نفت حق انحصاری به
شرکت میدهد و ملاده در تمام خاک ایران حق غیر انحصاری

کیست - یون بودجه با مشارکت کیست - یونهای اقتصاد و خارجه
و با حضور آقای وزیر مالیه لایحه نمره ۱۳۷۶ دولت
راجع با امتیاز استخراج نفت آسمنی از شمال و شمال شرقی

این مذاکرات مشروح عقدا و مختلفین جلسه از دوره دهم تقنینیه (مجلس بهمن ۶ آذر ۱۳۱۹)

دایره تند نویسی و تقریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائب ۱ اجازه - آقای دکتر نزل ایلی
غائبین بر اجازه - آقایان دکتر اندام - وکیلی - غنایمشیر - دکتر سیسی - مصل - سرآت - انبساطی - دبیر - امی - وکی
دیر آمدگان بر اجازه - آقایان و بکچور - منصف - مسعودی - غراسانی - میان

حمل و تصبیه نفت و بمبعل آوردن آن بهر طریق که ای که آرا
قابل تجارت کند و ایجاد کردن و فروختن نفت در ایران و
صادر کردن آن بشترک اعطاء مینماید.

نویس - موافقین با ماده اول قیام فرمایند (اکثر قیام
نمودند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

ماده دوم

الف - در ظرف سه سال اول بعد از تاریخ تصویب
شرکت در حدود مساحتی که در ذقغه امضاء شده منضم به
این قرار داد با رنگ تعیین شده است بطور غیر انحصاری
حق تفتیش و تفتیس و جستجو و کماحقه زدن برای پیدا کردن
نفت را دارد

ب - منتهی تا آخر سال سوم بعد از تاریخ تصویب شرکت
باید دو ولایت از ولایات شرق و یا شمال شرق واقع در
حوزه اینکه در ذقغه مذکور در بند (الف) تعیین شده و
جدود ولایات مربوطه در آن نقشه با رنگ مشخص گردیده
انتخاب نماید.

شرکت وزارت ممالیه در طهران از انتخابی که نمود
است کتاباً مستند منتهی تا آخر سال نوزدهم بعد از تاریخ

ج - شرکت باید منتهی تا آخر سال نوزدهم بعد از تاریخ
تصویب در دو ولایت مذکور در بند (ب) یک یا چند
قطعه زمین به هر مساحت و وسعتی که می خواهد انتخاب
نماید.

مجموع مساحت قطعه با قطعاتی که باین ترتیب انتخاب
میشود نباید بیش از یکصد هزار مایل مربع انگلیسی باشد
و در صورت مساحت مذکور نباید از حدود دو لاینق
که شرکت انتخاب کرده تجاوز کند (هر مایل ساد
دو مایل است باید هزار و شصده و نه متر) شرکت دولت را
از قطعه و با قطعاتی که بشرح فوق انتخاب کرده است کتاباً
مطلع خواهد نمود و بپهر اطلاع نامه نقشه ها و اطلاعات
لازمه برای استخراج و تجدید قطعه یا قطعات منتخبه باید
تسبیحده شود.

د - بعد از انتخاب دو ولایت مذکور در بند (ب)

که نفت قابل استفاده در آن نقطه وجود ندارد .
ج - چنانچه مدلل شود نفت قابل تجارت نمیکند است
استخراج کرده باید بده دستگامهای جناری لایال به دست
دستگاه رسیده و عملیات بدون وقفه تعقیب شود تا آنکه
ذخیره قابل و مهمی از نفت تهیه و یا از امتیاز صرف نظر
کرده .

د - هرگاه شرکت طبق مقررات ماده (۳) و بندهای
الف) ب - ج) این ماده عمل ننماید دولت حق خواهد
داشت بشترک اخطار کند که باید بتسخ این امتیاز
میباشد و شدها بعد از ابلاغ اخطار به مزبور بشترک این
امتیاز ملغی و کان لم یکن خواهد بود

ه - شرکت هر سه ماه گزارش واضح بکارهای مربوطه
به دفتر چاهها و عقی آنها و مقدار نفتی که از هر حفر تازه
بدست آمده است بوزارت ممالیه در طهران خواهد داد .
هر گزارش نطقه حالی ضمیمه خواهد شد که در آنها عمل
چاههای آنکه مشغول حفر آنها مینمایند و یا چاههایی که در آن
دست متروک شده اند تعیین شده باشد

و - بشترکت تعهد مینماید در صورتیکه نفت بمقدار
قابل تجارت در نتیجه حفاریات خود در حوزه امتیاز پیدا
نماید نوسعه عملیات مزبور را با جدیت و حسن نیت بدون
وقفه بپروجا ادامه دهد بشهری سکه استفاده تجاری از
منابع نفت ممکن گردیده و چنانچه استناد منابع منکشفه
در حوزه امتیاز اجازه دهد استخراج سالیانه را لااقل به
شش میلیون تن برساند

نویس - آقابانی که این ماده را تصویب میکنند قیام
فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد . ماده پنجم
قرائت میشود

ماده پنجم

شرکت حق غیر انحصاری ساختن و دارا بودن لوله های
نفت را داشته و ابتدا وانها و جای لوله های نفت و سایر
مؤسسات و عملیات خود را (با رعایت حقوقی سکه قبلاً
بشترک سهامی نفت انگلیسی و ایرانت بوجوب قرار داد

دو بخ بیست و نهم آوریل ۱۹۳۳ داده شده) تعیین مینماید.
نویس - آقابانی که ماده پنجم را تصویب میکنند قیام
فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ششم قرائت
میشود.

ماده ششم

۱ - وجوهی که بوجوب مقررات این قرارداد (علاوه
بر وجوه مذکور در سایر مواد) باید ابرطرف شرکت بدولت
نماید در ذره بشرح ذیل است .

الف - حق الاضرار سالیانه مبلغ چهار شلینگ برای هر
طن نفتی که برای مصرف داخلی در ایران بفروشی میسرود و با
از ایران صادر میشود .

ب - پرداخت مبلغی همادل بیست درصد متناهی که
بسهام عادی بشترکت توزیع میشود پس از توضیح پرداخت
مبلغی همادل پنج درصد سرمایه ای که از طرف شرکت
در ایرانت بکار افتاده و قبلاً بسهم عادی شرکت توزیع
گردیده است خواه مانع توزیع شده بسهم عادی بعنوان
سهم مبالغ یکی از سنوات بوده و یا از وجوه ذخیره شرکت
بمدل بیاید .

ج - هر حال مبلغ پنج درصدی که بسهم عادی بشرح
اولی قبلاً تقسیم میشود میبویات نباید از سیصد هزار لیره
(۳۰۰۰۰۰ لیره) تجاوز نماید .

میزان قطعی سرمایه ای که از طرف شرکت در ایران
بکار افتاده در روز شروع صدور تعاریت نفتی که شرکت در
ایران بدست آورده است از روی دلائل عامه ای شرکت
معین میشود .

ج - مجموع مبالغی که برای هر سال مدهی بر حسب
بندهای (الف و ب) اولی از طرف شرکت داده میشود
بهرچورت از حدود ذیل کمتر نخواهد بود

(۱) پس از چهار سال و نه ماه از تاریخ تصویب لایق
سال سالیانه سیصد هزار لیره .

۲ - از نه سال و نه ماه از تاریخ تصویب سالیانه پاصد
هزار لیره

۳ - ازسزده ساله نه ماه پس از تاریخ تصویب تا آخر مدت امتیاز سالانه شصت هزار لیره

۲ - نایبه وجود مذکور در این ماده بطریق ذیل بمثل خواهد آمد.

الف - مبلغ حد اقل مذکور در بند (۱) این ماده هر سه ماه با اساط مساری در سی و یکم مارس و سیام ژون و سیام سپتامبر و سی و یکم دسامبر هر سال و اولین دفعه در هر پنج سال پنجم کامل بعد از تاریخ تصویب نایبه می شود.

ب - تا ۲۸ فوریه هر سال مبالغ حق امتیاز سال قبل بابت هر تن نفت مذکور در بند (۱) الف) بعد از وضع مبلغ حد اقل که قبلاً مطابق بند (۲) الف) این ماده نایبه گردیده است

ج - مبالغ لازم لتأذیه بدولت بر حسب بند (۱) ب) این ماده در موقع تقسیم منافع سهام عادی شرکت برداشته خواهد شد.

۳ - در موقع انقضاء این امتیاز و همچنین در صورت ترک آن از طرف شرکت مطابق ماده ۲۴ شرکت مبلغ معادل بیست درصد از باقیهای ذیل را بدولت ایران نایبه خواهد کرد.

الف - از مجموع ذخائر شرکت در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز.

ب - از مبالغ موجودی شرکت در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز

پرداخت وجود لازم لتأذیه بدولت بر حسب این بند یکماه بعد از تاریخ تشکیل مجمع عمومی شرکت که بعد از انقضاء تاریخ امتیاز تعیین می شود اجراء خواهد گرفت

۴ - دولت حق خواهد داشت که محاسبات مربوط به مقررات این ماده را که منتهی تا ۲۸ فوریه هر سال بابت سال گذشته باشد شود. نتایج و رسیدگی نماید

۵ - برای جلوگیری از امکان توجه شرر بدولت در موقع تعیین قیمت پول انگلیس طرفین شرح ذیل توافق

حاصل نموده.

الف - هر گاه موقتی قیمت طلا در لندن از شش لیره استرلینگ (۶ لیره استرلینگ) در مقابل یک اونس روی (Ounce troy) چهار دینار برای هر پنی (Penny) علاوه بر شش لیره استرلینگ در مقابل یک اونس روی (Ounce troy)

در روز پرداخت قیمت طلا برقی نماید بر کلیه مبالغ لازم لتأذیه به دولت از طرف شرکت به موجب این قرارداد (باستانی مبالغی که بر حسب جزوهای (اب) و (ب) و (الف) و (ب) این ماده باید بدولت برسد) می میزان

یک بکهزار و چودصد و چهل ($\frac{1}{1000}$) مبالغ ضرر و زیاده خواهد گردید.

ب - هر گاه موقتی دولت تصور کردد باینکه دیگر طلا مینای عمومی قیمتها و معاملات بست و طریق تأذیه های

مذکور در فوق تعیینی را که منظور طرفین است برای دولت فراهم نینماید طرفین موافقت نینمایند که وضعیت تعیین ضرر و زیاده تغییر دهند و در صورت عدم حصول موافقت

فصلیه مطابق ماده (۲۷) بحکمیت ارجاع خواهد شد و حکمیت در صورتی که ناال به تغییر تعیین مذکور در بند (الف) مذکور در فوق بشود. شرایطی را که باید چنانچه تعیین مذکور کرده معین و تاریخ اجرای آن را نیز معامول خواهد نمود.

۶ - هر گاه در پرداخت مبالغ لازم لتأذیه به دولت مطابق تاریخهای مقرر در این قرارداد اتفاقاً از ناحیه شرکت تاخیر به عمل آید. برای مدت تاخیر از قرار پنج درصد (۵٪) در سال فرج وجود ضرر و زیاده شرکت خواهد پرداخت.

۷ - آذیاتی که ماده ششم را تصویب می کنند قیام فرمایند (اغلب قیام نموده) تصویب شد. ماده هفتم فراتت میشود.

ماده هفتم

شرکت میتواند سهام ممتازی را با منافع شش درصد که حق اولویت در اخذ منافع داشته باشد به قیمت اسمی بفروشد

منافع شش درصد صاحبان سهام ممتازه ضرر و زیاده قبل از این که هیچگونه وجهی بابت منافع سهام عادی و یا بدولت داده شود پرداخت خواهد شد.

در موقع تصفیه امور و یا موقع انحلال شرکت سهام ممتازه حق خواهند داشت تمام قیمت اسمی خود را بپردازند منافی که بابت گذشته طلبکار میباشند قبل از تقسیم منافع به سهام عادی و یا بدولت دریافت دارند.

شرکت حق خواهد داشت که میزان سهام ممتازه اشاعه یافته را با پرداخت قیمت کامل آنها و منافی که در تاریخ باز خرید طلبکار هستند تقلیل دهد.

فصلی - موافقت با این ماده قیام فرمایند (اکثر بر خاستند) تصویب شد. ماده هفتم فراتت میشود. ماده هشتم

۱ - شرکت در مدت بیست و پنج سال اول عملیات خود در ایران از هر کرانه مالیات و عوارض پتغ دولت یا شهر داری ها که فعلاً معمول است و یا در آینده وضع شود معاف بوده و در عوض مبالغ ذیل را بدولت تأذیه خواهد نمود

الف - در مدب بیست و پنجسال اول این قرارداد از تاریخ تصویب در تاریخ بیست و ششم فوریه هر سال مبلغ نه (۹) پتس بابت هر تن از شش میلیون تن

(۶۰۰۰۰۰۰۰) نفتسی که بابت سال گذشته مسیعی مشمول حق امتیاز مقرر در جزو (۱) الف) از ماده (۶) میگردد و شش پتس (۶ پتس) بابت هر تن نفت اضافه بر نفت شش میلیون تن (۶۰۰۰۰۰۰۰ تن) مذکور در فوق

ب - شرکت متمدن نماید که مبالغی که بر طریق بنده مذکور در فوق تأذیه نینماید هیچوقت در مدت تا آخر سال دهم از تاریخ تصویب کمتر از پنجاه هزار لیره (۵۰۰۰۰) و بعد از تاریخ ضرر و زیاده کمتر از هفتاد و پنج هزار لیره (۷۵۰۰۰) لیره باشد.

اولین تأذیه از بابت پرداختی مذکور در فوق یکسال

تمام بعد از ریح آخر سال پنجم از تاریخ تصویب بمثل خواهد آمد.

۲ - قبل از انقضای بیست و پنجمین سال از تاریخ تصویب طرفین نسبت میزان مبالغی که شرکت در ازای معاوضت کامل عملیات خود از هر کرانه مالیات پتغ دولت و شهر داری ها در بقیه مدت امتیاز باید بر دوازده توافق نظر حاصل خواهند نمود.

فصلی - آذیاتی که مقرر می باشد

دکتر طاهری - اینها یک مختصر عرضی دارم در دو سه عین لایحه با اصلاح مختصر عبارتی لازم دارد که بعضی جاهاش در معنی تغییر میدهد و در بعضی جاها تغییر میدهد. من جمله در این ماده در قسمت ب که می نویسد: شرکت تعهد نینماید که مبالغی که بر طبق فلان. یک کلمه (که) زاید است.

ولیر عالی - بنده هم موافقت این یک اشتیاقی در چاپ است.

فصلی - موافقت با ماده هفتم با این اصلاح قیام فرمایند (اکثر بر خاستند)

فصلی - تصویب شد. ماده نهم (شرح ذیل فراتت شد) ماده نهم

الف - هر زمین بایر متعلق بدولت که شرکت برای عملیات خود در ایران لازم بداند و از برای مقاصد عمومی مورد احتیاج دولت باشد مجاناً بترکنه واگذار خواهد شد. بر طریق تحصیل اراضی مذکور در ذیل خواهد بود هر وقت قطعی از اراضی مذکور مورد احتیاج شرکت واقع میشود باید شرکت با چندین نقشه ای که در وی آن زمین مورد احتیاج با رنگ آمیزی مشخص گردیده باشد بوزارت تالیه ارسال بدارد.

دولت در صورتیکه اعتراضی نداشته باشد متعهد میشود که در ظرف سه ماه از تاریخ وصول تقاضای شرکت موافقت خود را اظهار بدارد.

ب - اراضی دائر متعلق بدولت را که شرکت احتیاج پیدا میکند بطریق که درجزه قبل مذکور است ازدولت تقاضا خواهد کرد و دولت در ظرف سه ماه موافقت خود را در مقابل تقاضای شرکت دایر بفروش آن اراضی اشتهار خواهد داشت در صورتیکه دولت امتزاش و احتیاجی به اراضی مزبور نداشته باشد قیبه این اراضی را شرکت تادیه خواهد کرد. قیمت مزبور باید عادلانه باشد و از قیمت متعارفی اراضی که از همان نوع بوده و همان مصرف را داشته و در همان حوزه واقع شده باشد نباید تجاوز نماید.

ج - در صورتیکه دولت در مقابل تقاضای پیش بینی شده در جزوهای (الف و ب) مذکور در فوق جوایب ندهد پس از انقضای دو ماه از تاریخ وصول تقاضای مزبور شرکت تذکر نامه جدیدی بدولت خواهد فرستاد چنانچه بشکسر نامه مزبور نیز در ظرف یکماه از تاریخ وصول جوابی داده نشود سکوت دولت بمنزله تصویب تلقی خواهد کرد.

د - اراضی را که متعلق بدولت نیست و برای شرکت لازم باشد با توافق با صاحبان اراضی مزبور ویا توسط دولت شرکت تحصیل خواهد کرد. در صورت عدم حصول موافقت در قیمت دولت با صاحبان اراضی مزبور اجازه نخواهد داد که بیش از نرخ متعارفی اراضی مشابه مجاور مطالبه نمایند برای تقویم اراضی مذکور منظوری که شرکت از مصرف آنها دارد مأخذ قرار داده میشود.

۸ - آیینی تاربخی و عملیاتی که جنبه تاربخی باسمنتی دارند و همچنین نوعی آنها تادیهست متر مسافت از مقررات مذکور مستثنی هستند.

و - شرکت حق غیر انحصاری خواهد داشت که فقط در حوزه امتیازی به جای دیگر واز هر زمین بایر متعلق بدولت برای مصرف عملیات خود از هر نوع خاک و شن و سنگ آهک و سنگ کچ و سنگ و مصالح ساختمانی دیگر بمنافا استفاده نماید مسلم است که اگر استفاده از مواد مذکور موجب ضرر شخص ثالث باشد باید شرکت جبران خسارات

نوی حقوق را بنماید.

وگیس - موافقت با ماده نهم قیام فرماید (اغلب قیام نمودند)

وگیس - تصویب شد. ماده دم قرائت میشود (بعضون ذیل خوانده شد)

ماده دم

عملیات شرکت در ایران بطریق ذیل عمده میشود

۱ - ساختمان هر خط آهن و هر بندر موقوف بحصول موافقت قبیل بین دولت و شرکت خواهد بود.

۲ - اگر شرکت مایل بداشتن سروسزین تلغون و تلگراف و تلگراف بی سیم و هوا بیامانی باشد باید قبلا موافقت دولت را در این خصوص جلب کند

اگر دولت برای دفاع ملی یا در موقع پیش آمد های فوق العاده دیگری احتیاج بواسطه نقلیه و وسائل ارتباطیه شرکت پیدا کند تهن مینماید حتی الامکان کتر موجب تنزیع عملیات شرکت بشود و نیز خساراتی را که از این حیث متوجه شرکت میگردد بطور حقیقت جبران نماید.

وگیس - موافقت با ماده دم قیام فرماید (اکثر قیام نمودند)

وگیس - تصویب شد. ماده یازدهم (بااین مضمون خوانده شد)

ماده یازدهم

الف - شرکت مجاز است که بدون تصمیل پروانه مخصوص آنچه را که منحصراً برای مصرف اعطاء و مستخدمین خود لازم دارد وارد نموده و حقوق کمرکی و مالیاتهای معمولی جن ورود را بپردازد.

ب - شرکت بدون تصمیل پروانه مخصوص حق خواهد داشت که لوازم مصالح وآلات ملین و جراحی و ادویه ای را که برای مریضخانه هاو معالجات خود در ایران لازم دارد وارد نماید و اجناس و اشباه و اجناس مذکوره در موقع ورود از تأدیبه حقوق کمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و شهرداریها معاف خواهد بود.

ج - بدون تصمیل هیچگونه پروانه ای وبدون پرداخت هیچ نوع حقوق کمرکی و مالیات و عوارض بدولت و شهرداریها شرکت حق خواهد داشت آنچه را که منحصراً برای عملیات خود در ایران لازم دارد وارد نماید.

د - صدور محصولات نفتی از پرداخت حقوق کمرکی و هر نوع مالیات و عوارض به دولت و شهرداری ها معاف خواهد بود

وگیس - موافقت با ماده یازدهم قیام فرماید (اغلب بر خاستند)

وگیس - تصویب شد. ماده دوازدهم: (این طرز خوانده شد)

ماده دوازدهم

الف - شرکت و مستخدمینش از حمایت قانونی دولت بهره مند خواهند بود

ب - دولت در حدود قوانین و مقررات کنواری همه نوع تسهیلات ممکنه را برای عملیات شرکت مبدول خواهد داشت.

ج - هرگاه دولت در حوزه امتیازیه بانخشاس دیگری امتیازاتی برای بکار انداختن سایر معادن اعطاء کند باید اادار نماید که احتیاطات لازمه را بعمل آورد که عملیات آنها بوسسات و عملیات شرکت خسارتی وارد نلزد.

د - شرکت مکلف است منطقه ای را که برای ساختن خانه و دکا کین و سایر بناهای دیگر خطرناک است تعیین کند تا دولت بتواند امانی را مبدول و از سکوت در آن محل منع نماید.

وگیس - موافقت با ماده دوازدهم قیام فرماید (اغلب نمایندگان بر خاستند)

وگیس - تصویب شد. ماده سیزدهم قرائت میشود (بشرح آتی قرائت شد)

ماده سیزدهم

شرکت ملزم نخواهد شد که هیچ قسمتی از وجوه خود وعضو سادآمد حاصله از فروش سادرات خود را بیولابرابرانی تبذیر نماید.

مستخدمین خارجی شرکت مجاز خواهند بود که اسعاری را که بابت حقوق خود دریافت می دارند صادر نمایند.

وگیس - موافقت با ماده سیزدهم قیام فرماید (جمع کثیری قیام نمودند)

وگیس - تصویب شد. ماده چهاردهم (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهاردهم

الف - شرکت راجع بعملیاتی که مطابق این قرارداد در ایران مینماید جمیع وسائل معمول و مناسب را برای تأمین صرفه جوئی و استفاده کامل از عملیات خود و برای حفظ مخازن تحت الارضی نفت و برای استفاده از امتیاز خود بطرزیکه مطابق آخرین ترقیات علمی وقت باشد بکار خواهد برد.

ب - هرگاه در حوزه امتیاز مواد معدنی غیر از نفت و بییشه ها و جنگلهای متعلق بدولت موجود باشد شرکت میتواند آنها را بکار انداخته و استفاده نلنماید و یا مانع عملیات و استفاده دیگران بشود (مشروط بر اینکه مقررات جزو (ج) از ماده (۱۴) رعایت شود.

ولی در صورتیکه مواد معدنی بییشه و جنگلهای مذکور برای تصنیس و استخراج نفت لازم باشد شرکت با پرداخت قیمت عادلانه به دولت حق استفاده از آن ها را خواهد داشت.

ج - کلیه حفاریاتیکه منجر بکشف نفت نکشته و آب و یا مواد قیمتی دیگر در آن پیدا میشود باید برای دولت

حفظ شود و فوراً شرکت دولت را از کشفیات مزبور مطلع سازد دولت هر چه زود تر ممکن باشد بشرک نمایان خود را نسبت بشرف حفریات مزبور اعلام خواهد داشت و در تصرف آنها دولت مراقبت خواهد کرد که مانع عملیات شرکت نشود.

رئیس - موافقین با ماده چهاردهم قیام فرمائید (اکثر بر خاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده پانزدهم (بعضون آتی خوانده شد)

ماده پانزدهم

شرکت نهاد مینماید هر موقعی که نماینده دولت تقاضا کند در مدت مناسبی بخرچ خود سوادهای صحیح از تمام طرحها و وضعها و درهما و سایر مدارک و اسناد راجع بوضعیت سطح الارضی و طبقات الارضی و حفر چاهها مربوط به حوزه امتیازیه که موجود دارد و پروازات مالیه بجهت معلوم در تمام مدت امتیاز. شرکت تمام اطلاعات مهم علمی و فنی را که از نتیجه عملیات خود در ایران بدست آورده بدولت ارسال خواهد داشت تمام اسناد و مدارک مزبوره را دولت بتواند محرمانه تلقی خواهد نمود

رئیس - موافقین با ماده پانزدهم قیام فرمائید (عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده شانزدهم (این شکل خوانده شد)

ماده شانزدهم

الف - دولت بمیل خود در هر موقع مناسبی حق خواهد داشت امر بتفلیس عملیات فنی شرکت در ایرات نموده و برای اجرای این مقصود از اهل غیره و متخصصین فنی مأمورینی بکاربرد.

ب - شرکت تمام مدارک و اسناد مربوط با اطلاعات علمی و فنی و تمام مؤسسات و وسایل و آلات اندازه گیری استخراج نفت را در دسترس مأمورین غیره و متخصصین دولت

دکتر طاهری - اینجا که نوشته جلسات مزبوره در مدت پانزده روز بعد از رسول تقاضا اینجا اشتباه است سی روز باید باشد پانزده روز را تبدیل بسی روز کنید.

ولریز - بلی اشتباه در چاپ است. رئیس - موافقین با ماده هفدهم قیام فرمائید

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده هیجدهم (بشرح آتی خوانده شد)

ماده هیجدهم

۱ - طرفین تصدیق دارند و قبول مینمایند که اصل که مدار اجرای این قرارداد میباشد آنست که در مقابل طرفین حفظ حد اعلائی متعین بودن و صرفه جویی در اموال و بحیاطیات شرکت در ایران ضرورت عالی دارد.

۲ - مسلم است که شرکت صنعتگران و مستخدمین فنی و تجاری خود را با پاندا زاری که اشخاص ذی صلاحیت وبا تجربه در ایران یافت شود از اربابان ایران انتخاب خواهد کرد. و این نیز مسلم است که مستخدمین غیر فنی شرکت منحصراً از اتباع ایران خواهند بود

۳ - طرفین موافقت مینمایند در اینکه طرح عمومی مطالعه و تهیه نمایند که بر طبق آن هر سال و مرتباً مستخدمین غیر ایرانی را تقلیل داده و بجای آنها بطور تصادفی در کوتاه ترین مدت ممکن از اتباع ایران بکاربرد.

۴ - بعد از تاریخ شروع صادرات نفت بمقدار تجاری شرکت بیابانه مبلغ ده هزار ایری استرلینگ برای اینکه اتباع ایران در امریکا علوم و فنون مربوط صنایعت نفت را فرا گیرند تخصیص خواهد داد. اعتبار مسدود بوسیله بانک کبته ای که مطابق ماده ۱۷۴ تشکیل می شود به مصرف خواهد رسید.

رئیس - موافقین با ماده هیجدهم قیام فرمائید (غلب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده نوزدهم (باین ترتیب خوانده شد)

ماده نوزدهم
شرکت تکمالات و مخارج تأسیسات و نفتش و اداره وسائل محلی و صحت عمومی و مطابق چه بدترین طریق بهداشت معموله در ایران در تمام ارشی و آبش و مسکن اعضا و عیالجات خود که در حوزه امتیازیه کار میکنند بعهده میکبرد.

رئیس - موافقین با ماده نوزدهم قیام فرمائید (غلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده بیستم. ماده بیستام

هر وقت شرکت سهام جدیدی در معرض فروش عمومی میگردد باید دفتر ثبت تقاضای ثبت تقاضای آزاد هر همان موقع که در سایر نقاط شروع میشود در تهران نیز برقرار نماید.

رئیس - موافقین با ماده بیستام قیام فرمائید. (غلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده بیست و یکم. ماده بیست و یکم

بعد از شروع استخراج نفت شرکت برای احتیاجات داخلی ایران و از آن جهت احتیاجات دولت نیزین (motor spirit) و نفت لامپ (Kerosen) از مازوت (Fuel oil) که از نفت ایران حاصل میشود براساس ذیل خواهد فروخت. الف - در اول ژوئن هر سال یکبار معادل قیمتهای (نوب) رومانی را راجع به بنزین و نفت و لامپ و مازوت و معادل قیمتهای (نوب) خلیج مکزیک را راجع به هر یک از مواد مذکوره نسبت به مدت دوازده ماه گذشته تا تاریخ ۳۰ آوریل معین خواهد کرد.

نازلترین معادل های مذکوره اختیار و (اسانس نفت ها) برای سالی که از اول ژوئن شروع میگردد فراداده میشود. قیمت های اساسی بمنزله قیمت نفت در صنایع خانه الفنی میکبرد.

ب - شرکت بنزین و نفت و لامپ و مازوت را بر تقریب ذیل خواهد فروخت.

(۱) بدولت برای احتیاجات اختصاصی خودش ولی نه برای فروش بدیگران مطابق (قیمتهای اساسی) مذکور در جزو (الف) فوق پانصت بیست و پنج درصد (۲۵٪) - سایر مصرف کنندگان مطابق همان (قیمت های اساسی) پانصتفیف ده درصد (۱۰٪) - ج - شرکت حق دارد که بقیمت های اساسی مذکور در جزو (الف) مخارج واقعی حمل و نقل و توزیع و فروش و همچنین مالیات و عوارض موضوعه بر محصولات مزبوررا بیفزاید.

د - دولت صادر کردن محصولات نفتی را که مطابق مقررات فوق شرکت فروخته است نقضن خواهد کرد. - رئیس - موافقین باماده بیست و یکم قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده بیست و دوم. ماده بیست و دوم

۱ - الف - در مدت ده سال آخر امتیاز و یا در فاصله دو سال پس از اطلاع قبلی که راجع بترک امتیاز مطابق ماده ۲۴ داده میشود شرکت جز بترک های تابع خود حق فروش یا انتقال بیک یا چندین قسمت از اموال غیر منقول خود را که در ایران است ندارد در مدت های مذکور نیز شرکت حق انتقال و خارج کردن هیچ قسمتی از اموال منقول خود را ندارد مگر اینکه اشیاه مزبور از حیث انتفاع اقطاعه باشد.

ب - در تمام مدت قبل از ده سال آخر امتیاز هیچ قطعه از اراضی را که شرکت بجائاً از دولت تحصیل کرده است نمیتواند انتقال دهد و هم چنین هیچیک از اموال منقول خود را نیز باستانی آنچه غیر مفید و یا اینکه دیگر مورد احتیاج عملیات شرکت در ایران نیست (بجز در مورد بند (۲) از ماده (۲۴) نمیتواند از ایران خارج نماید - ۲ - در خانه امتیاز خواه بواسطه انقضای عادی مدت و یا بهر نحو دیگری پیش آمد کرده باشد تمام دارائی شرکت در ایران بطور سالم و قابل استفاده بدون هیچ مخارج و

مدت امتیاز در سال قبل دولت را کتباً ثبت خود مطلع سازد.

۲ - اگر شرکت در مدت ۱۷ سال اول از تاریخ تصویب این امتیاز با ترک نماید مجاز خواهد بود که اموال منقول خود را با معافیت از کلیه حقوق گمرکی و سایر حقوق و عوارض صادر نماید و با آنکه با اختیار خود بهر خریداری که بخواهد اموال مزبور را با پرداخت حقوق گمرکی و سایر حقوق و عوارض مربوطه وقت فروش برساند.

۳ - اگر ترک امتیاز بعد از مدت هفده سال اول واقع شود بعد از انقضای دوسال مهلت مذکور در بند (۱) این ماده کلیه دارائی شرکت در ایران (بطوریکه در قسمت ۴ ماده بیست و دو تصریح شده) مجاناً و بدون هیچگونه قیدی بطور سالم و قابل استفاده ملک دولت خواهد شد و شرکت در آینده از هرگونه تمهیدی بی استفاده خواهد بود چنانچه نسبت بتمهیدات طرفین مربوط به قبل از انقضای مدت مذکور در فوق اختلافاتی حاصل شود بطریق حکمت مذکور ماده (۲۷) ایضاً خواهد یافت.

۴ - الف - موافقین باماده بیست و چهارم قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند)

ب - رئیس - تصویب شد ماده بیست و پنجم:

ماده بیست و پنجم

این امتیاز برای مدت شصت سال که ابتدای آن از تاریخ تصویب شروع می شود بترک اعطاء میگردد قبل از تاریخ انقضای مدت این امتیاز نمیتواند خانه پیدا کند مگر در موارد ذیل:

اولاً - در مورد بیک شرکت بر طبق ماده (۲۴) امتیاز را ترک نماید:

ثانیاً - در مورد بند (د) از ماده (۴)

ثالثاً - اگر محکمه حکمت بر اثر ارتکاب تخلف نسبت به اجرای مقررات این قرار داد ابطال آن را اعلام بدارد تخلف بهمنی مذکور در فوق منحصر بموارد ذیل است.

الف - هرگاه بهمانی که بر حسب رأی محکمه حکمت باید بدولت پرداخته شود تا یک ماه بعد از تاریخ صدور رأی تأخیر نکند.

ب - هرگاه تصدیق بر ابطال اختیاری و یا اجباری شرکت گرفته شود.

ج - هرگاه ثبت شود که شرکت بر خلاف مصالح عالی کشور عمل کرده است.

د - در مورد سایر تخلفات که نسبت به مقررات این قرار داد از هر یک از طرفین ناشی شود محکمه حکمت درجه مسئولیت ها و اثرات مرتبه بر آن را تعیین خواهد نمود. هر نوع ابطال این امتیاز مشروط بتصویب دولت است ولی در هر صورت شرکت متعهد است بگذارد اکثریت سهام آن بدست غیر امریکایی و یا غیر ایرانی بمانند. هیئت مدیره شرکت باید همیشه امریکایی و یا ایرانی باشد.

رئیس - موافقین با ماده بیست و پنجم قیام فرمایند. (اکثر قیام نمودند)

رئیس تصویب شد. ماده بیست و ششم: ماده بیست و ششم

هر تخلف یا غفلت و قصوری از طرف شرکت راجع به اجرای تمهیدات و مقررات و شرایط این قرارداد که ناشی از فرس ماژور باشد بدولت حق نخواهد داد شرکت را تعقیب و آنرا متخلف از این قرار داد محسوب دارد.

اجرای هر یک از مقررات این قرار داد که در اثر فرس ماژور بتأخیر افتد موجب این خواهد شد که مدعی مسامحه مدت تأخیر بر مدتی که برای اجرای تمهیدات شرکت طبق این قرار داد لازم است اضافه شود به علاوه هرگاه در مدت تأخیر خسارانی وارد شده و برای ترمیم آن نیز مدعی لازم باشد مدت مزبور هم بر مدت های فوق اضافه می گردد.

معمداً این طرفین مقررات که مدت مذکور در ماده (۲۵) این قرارداد به پیچوجه تعدیل نخواهد شد مگر

در صورتی که استخراج و صادرات نفت شرکت برای انازل شصت روز متوالی بملت فرس مازور که در داخله ایران روی داده متوقف شده باشد.

اختلافات حاصله بین دولت و شرکت نسبت به مورد فرس مازور بطریق حکمیت مذکور در ماده (۲۷) فیصله خواهد یافت.

رئیس - آقایان موافقین با ماده بیست و شش قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده بیست و هفتم

ماده بیست و هفتم

الف - هر قبیل از اختلافات حاصله بین طرفین و خصوصاً اختلافات ناشی از تفسیر مدلول این امتیازنامه اختلاف حقوقی و مسئولیتهای مقرر در آن و هم چنین هر اختلاف نظر در مواردی که بموجب این امتیازنامه محتاج به توافق نظر طرفین است بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد. ب- طرفی که تقاضای حکمیت میکند باید تقاضای خود را بطرف دیگر کتباً ابلاغ نماید.

طرفین هر یک یک حکم معین نموده و حکمین قبل از شروع به حکمیت یک حکم ثالثی انتخاب خواهند کرد هر گاه حکمین نتوانند در ظرف دو ماه نسبت به تعیین حکم ثالث توافق نظر حاصل نمایند حکم مزبور را به تقاضای یکی از طرفین رئیس دیوان داری دالمی بین الدلی تعیین خواهد نمود و چنانچه رئیس دیوان داری دالمی بین الدلی از حیث ملیت و نمایندگی مطابق جزء (ج) خالص شرایط لازمه برای تعیین حکم ثالث نباشد حکم ثالث بوسیله نایب رئیس دیوان مزبور معین خواهد شد.

ج - حکم ثالث باید از ملک ایران و یا آمریکا نباشد و به علاوه ارتباط نزدیک نیز به با ایران و نه با ممالک متخاصمه آمریکا از حیث نقلی به یکی از مستملکات یا ممالک تحت الحمایه و یا مستعمرات و ممالک تحت قیمومت و مثالی که بوسیله یکی از ملکین مذکور در فوق اداره و یا اشغال شده و یا مثل این که در خدمت یکی از ممالک

مزبور بوده و یا میباید نداشته باشد.

د- اگر یکی از طرفین شصت روز بعد از وصول تقاضای حکمیت طرف مقابل حکم خود را معین نکند در با تعیین آن را بطرف دیگر ابلاغ ننماید طرف مزبور حق خواهد داشت که از رئیس دیوان داری دالمی بین الدلی (با از نایب رئیس در موردی که مطابق قسمت اخیر جزء (ب) پیشین پیشی کرده باشد) تقاضا نماید که یک حکم مفرد ذی صلاحیت مطابق مقررات مذکور در فوق تعیین کند و در این صورت اختلاف قیامین بوسیله حکم مفرد مزبور قطع و فصل خواهد گردید.

ه- اصول معاملات در حکمیت همان اصولی خواهد بود که در موقع حکمیت در دیوان داری دالمی بین الدلی معمول و مجری است.

وقت و محل حکمیت را بر حسب مورد حکم ثالث با حکم مفرد مذکور در جزء (د) معین خواهد کرد. و- رأی حکمیت مستند بر اصول قضائی مذکور در ماده (۳۸) اساسنامه دیوان داری دالمی بین الدلی بوده و قابل تجدید نظر نخواهد بود.

ز - مخارج حکمیت پنجمی که در رأی حکمیت معین می شود تأدیبه خواهد گردید

رئیس - موافقین با ماده بیست و هفتم قیام فرمایند (عدد زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده بیست و هشتم. ماده بیست و هشتم

منتهی در ظرف شصت روز بعد از تاریخ تصویب شرکت باید امتیازنامه خود را در طهران معلوم و مشخصی که سمت نماینده کسی از طرف شرکت را خواهد داشت معین نماید.

رئیس - موافقین با ماده بیست و هفتم قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده بیست و نهم. ماده بیست و نهم

این قرارداد پس از تصویب مجلس و توضیح آن از طرف اعلیحضرت همایونی قابل اجرا می گردد.

این قرار داد در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ منتهی گردید.

رئیس - موافقین با ماده بیست و نهم قیام فرمایند. (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. برکنل و شغلاط فراغت می نمودند

پرکنل

خفای که مساحت مذکور در بند (الف) از ماده (۲) قرارداد امضاء شده در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ را تجدید مینماید و در روی نقشه منضم به قرارداد مزبور رسم گردیده است از نقاط ذیل عبور مینماید.

بندر شاه - کرد عله - دامغان - ریتم - چغلق - آوردیب - حوض میان نک - به آباد - کاشیت - مهرودج - ابر افشان تا سرحد.

این برکنل جزء لابنفک قرار داد مذکور در فوق می باشد.

تهران بتاريخ نهم ژانویه ۱۹۳۷

شهبه قراردادت نم ۹ ژانویه ۱۹۳۷

جناب آقای داور وزیر مالیه

با کمال افتخار توضیحات ذیل را راجع به مورد (فرس مازور) مذکور در ماده ۲۶ قرارداد راجع به امتیاز نفت در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ امضاء کرده ام است. می دهم.

شرکت مکلف است هر واقعه ای را که بنظر شرکت (فرس مازور) باید حساب شود منتهی در مدت دو هفته از تاریخ وقوع بوزارت مالیه در طهران اطلاع دهد و دولت در مدت شصت روز از تاریخ دریافت اخطار به مذکور شرکت را کتباً از نظر خود راجع به واقعه مستحضر خواهد ساخت.

حکومت در مدت مذکور بدین معنی لقبی خواهد شد که دولت نظر شرکت را راجع به فرس مازور قبول نموده است.

بالعکس هر گاه شرکت عمداً و یا سهواً در مدت دو هفته مذکور در فوق بدولت اخطاری نکرد دولت ملزم نخواهد

بود واقعه را فرس مازور تلقی نماید. موقع را مقتضی بخندود احترامات قافله را تقدیم مینمایم.

اسماء - شارل کارلر هاروت

فریدونک کاردر کلایب

۹ ژانویه ۱۹۳۷

آقایان شارل کارلر هاروت و فریدونک کاردر کلایب آقایان

بنام دولت متبوعه خود وصول رساله مورخ امروز شما را بشرح ذیل اطلاع داده:

(شرکت مکلف است هر واقعه را که بنظر شرکت فرس مازور باید حساب شود منتهی در مدت دو هفته از تاریخ وقوع بوزارت مالیه در طهران اطلاع دهد و دولت در مدت شصت روز از تاریخ دریافت اخطار به مذکور شرکت را کتباً از نظر خود راجع بواقعه مستحضر خواهد ساخت. حکومت دولت در مدت مذکور بدین معنی لقبی خواهد

شد که دولت نظر شرکت را راجع به فرس مازور قبول نموده است بالعکس هر گاه شرکت عمداً و یا سهواً در مدت دو هفته مذکور در فوق بدولت اخطاری نکرد دولت ملزم نخواهد بود واقعه را فرس مازور تلقی نماید.)

و بنام دولت متبوعه خود موافقت با مندرجات آنرا اعلام مینمایم. با احترامات قافله

وزیر مالیه - داور

۳- تقدیم پاک فرس لایحه از طرف وزارت عدلیه

رئیس - آقای وزیر مالیه فرمایشی دارد؟

ولیبرمالیه - لایحه است از طرف وزارت عدلیه تقدیم می کنم.

رئیس - میروید بکمیسیون راجع به برکنل و رسانایان

الملاح آقایان فقط نقلی است مذاکره در کلیات است (گفته شد - سخانی نیست) رأی گرفت میشود آقایانی که با مجبور

این لایحه موافقت ذوقه سفید خواهند داد

(اخذ رقمه آراء بعد آمده ۱۰۹ روزه سفید

نمودند)

رئیس - عدد حاضر در موعای رای ۱۰۹ نفر بانساق
آراء تصویب شد *

[۴] مواعیل دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - يك كميونتي آتوي وزير ماليه لازم دارند
كه مدت چند دقيقه بايست مذاكره بنرمانند كه لايحه
را جمع به اوله كسي هم براي روز يكشنبه حاضر شود انشاء الله

بعد از جلسه آقایان كميونتي اورور خارجه و اقتصاد و
بودجه را تشكيل خواهند داد كه لايحه براي روز يكشنبه
تهيه شود آقایان موافقت مينرمانند جلسه را ختم كننيم
(صبح است) جلسه آتوي دول يكشنبه هيچدم بهمين
ماه سه ساعت قبل از ظهر
(مجلس مقارن ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اعطای امتیاز نفت لسمتی از شرق و شمال شرق به شرکت نفت آمریکا و ایران

تعريفات

بعضی اصطلاحات مستعمله در این فرار داد قطع نظر از هر معنی دیگری که ممکن است در حال یا در آتیه در
وارد دیگر داشته باشد در این قرارداد مطابق تعریفات ذیل منق خواهد شد .

دولت

یعنی دولت شاهنشاهی ایران

شرکت

یعنی شرکت نفت آمریکا و ایران (شرکت سهامی «دلوار» از مملکت متحده امریکا) و تمام شرکتهای تابعه آن
شرکت نفت آمریکا و ایران .

یعنی شرکت نفت آمریکا و ایران یا هر شخص حقوقی دیگری که این امتیاز با تصویب دولت ایران مطابق
ماده ۲۵ بدو منتقل شود .

شرکت تابعه

یعنی شرکتی که (این شرکت) حق تعیین بیش از نصف مدیران آنرا مستقیماً یا بطور غیر مستقیم داشته و یا
بطور مستقیم یا غیر مستقیم مالک مقداری از سهام آن باشد که با آن مقدار سهم بیش از پنجاه درصد حق رأی در مجمع
عمومی آن برای شرکت تضمین شده باشد .

حوزه امتیاز

یعنی مساحت مذکور در بند (د) ماده (۲) این قرارداد .

نفت

یعنی روغن نفت خام و کاز های طبیعی و فیر ها (اسفالتها) و مومهای طبیعی و تمام محصولات دیگری که
با از مواد مذکوره حاصل میشود و یا بوسیله مخلوط کردن این مواد با مواد دیگری بدست میآید

عملیات شرکت در ایران

یعنی تمام عملیات صنعتی و تجاری و فنی که شرکت منحصراً برای اجرای این امتیاز انجام میدهد .

تاریخ تصویب

یعنی تاریخش که امتیاز با تصویب مجلس و صحنه اعلیحضرت شاهایون شاهنشاهی رسیده است .

لیسه استرلینگ

یعنی واحد پول رایج انگلیسی . يك شلینگك يك بیستیمك يك لیره استرلینگك يك پنسك يك دوازدهمك يك
شلینگك میباشد .

● اسامی رای دهندگان - آقایان : جنیدی - کبیرو - شاهرخ - عیسی - دتار - آصف - منعم - سنک - توانا - افشار - اقبال
اردبیلی - نوبخت - کاشف - ابرکاتی - امیر ابراهیمی - خزارچریس - انوشیروانی - زوار - دکتر سیس - عاری - روحی - تاجبی
مسعودی - دروایی - ایزدی - نازی - دکتر سنک - فتاحی - لاسلی - مرانی - میرزائی - یکبیر - لاریجانی - گودرزی - طهرانی
شیخ - مرتضی امین - دکتر طاهری - تهری - ملک مدنی - مسعودی - غرامانی - وثوق - دستانی - بیات - اعتبار - کاشی
صافی - افسارزاده - بهرامی - خواجه توری - محیط - جرجانی - رضوی - دهستانی - طالق - دادور - شاهنک - وهیری
منصف - دکتر غنی - مشیری - ملازبی - افغان زنگنه - پارسا - حسینی دولتقاسمی - دکتر جوان - حبیبی - ملک زاده آملی
چشیدی - صدیقی - جزینانی - اهری - پناهی - علیزاده - قائم - شاهرودی - هرمز - روسی - لاطمی - مصدق چابانهی
نریس - سلطانی شیخ الاسلامی - بیات باکر - مود شیانی - ساگیان - منضدی - مزوس - اسکندی - مؤید قوامی - هدایت
جلالی - طوی سیزداری - کازرونیان - نوابزادی - کاظم زدی - دکتر لقمان - خواجهوی - مؤید اجددی - ملاعینی - بک
دکتر ملک زاده - آزادی - ابراهیم سیس - دکتر شایب - قومی - مقدم - موسی برات - دکتر نورمحمد - مغیر فرخنده - فیرازی
لقدانی - مؤید بیگی .

یعنی من موزیک (یکهزار کیلوگرام)

سال - (سال تقویمی) و ماه

یعنی دوره حالی از زمان که مطابق تقویم کرکرن (مسیحی) سال و ماه گفته می شود.

ماده اول

دولت بر طبق مقررات این امتیاز در حوزه امتیاز برای نقیض و تفحص و جستجو و گمانه زدن و استخراج نفت حق انحصاری بشرکت میدهد و علاوه در تمام خاک ایران حق غیر انحصاری حمل و تصفیه نفت و پمپ آوردن آن بهر طریقی ای که آن را قابل تجارت کند و ابار کردن و فروختن نفت در ایران و صادر کردن آن را بشرکت اعطاء مینماید.

ماده دوم

الف - در ظرف سه سال اول بعد از تاریخ تصویب شرکت در حدود مساحتی که در نقشه امضاء شده منضم باین قرار داد یا رنگه تعیین شده است بطور غیر انحصاری حق نقیض و تفحص و جستجو و گمانه زدن برای پیدا کردن نفت را دارد.

ب - منتهی تا آخر سوم سال بعد از تاریخ تصویب شرکت باید دو ولایت از ولایات شرق و یا شمال شرق واقع در حوزه ای که در نقشه مذکور در بند (الف) تعیین شده و حدود ولایات مربوطه در آن شته با کمک مشخص گرفته شده (انتخاب نماید).

شرکت وزارت مالدیه را در تهران از انتخابی که نموده است کتیباً مستعضر خواهد داشت.

ج - شرکت باید منتهی تا آخر سال پنجم بعد از تاریخ تصویب در دو ولایت مذکور در بند (ب) یک یا چند قطعه زمین بهر مساحت و وسعتی که میخواهد انتخاب نماید.

مجموع مساحت قطعه یا قطعاتی که باین ترتیب انتخاب می شود باید بیش از یکصد هزار میل مربع انگلیسی باشد و در هر صورت مساحت مذکور نباید از حدود دو ولایتی که شرکت انتخاب کرده تجاوز کند (هر میل ساده مطابق است با یکسزار و شصت و نه متر) شرکت دولت را از قطعه و یا قطعاتی که بشرح فوق انتخاب کرده است کتیباً مطلع خواهد نمود و بهر اطلاعاتی منتهی سه و اطلاعات لازم برای تشخیص و تجدید قطعه یا قطعات منتخبه باید شمهه شود.

د - بعد از انتخاب دو ولایت مذکور در بند (ب) و تا انتخاب یکصد هزار میل مربع حوزه امتیاز عبارت از مجموع دو ولایتی است که انتخاب شده است و بعد از آنکه یک یا چند قطعه مذکور در بند (ج) انتخاب گردید حوزه امتیاز عبارت از مساحت قطعه یا قطعاتی خواهد بود که ببنوع مذکور در فوق انتخاب شده و دولت نیز به ترتیبی که فکر شد از انتخاب آن اطلاع حاصل نموده است.

ماده سوم

منتهی تا ششماه بعد از تاریخ تصویب - شرکت تقیضات معرفت الارض و ژئو فیزیک و جغرافیایی خود را

برای انتخاب دو ولایت مذکور در بند (ب) از ماده (۲) و تعیین قطعاتی که چاههای امتحانی در آن نقاط باید حفر شود شروع خواهد کرد.

تقدیمات مزبور بدون وقفه و به چه تا انتخاب دو ولایت فوق الذکر و یا صرف نظر کردن از امتیاز (بطوریکه در ماده ۲۴ این قرار داد ذکر شده) ادامه خواهد داشت.

ماده چهارم

الف - قبل از افتتاحی و پیچیده باه از تاریخ تصویب شرکت شروع خواهد کرد که لااقل یک دستنگاه حفاری برای حفار چاههای امتحانی بکار بیندازد و قبل از انقضای پنجسال از تاریخ تصویب لااقل باید سه دستنگاه حفاری بدون وقفه بپوشد و غالباً مشغول کار باشد تا چاهها بمیلهی که مناسب با تحصیل نفت باشد برسد.

ب - هر قبل از چاههای امتحانی باید لااقل تا عمق یک هزار متر (۱۰۰۰ یوژ) حفر گردد بگر اینکه در عمق کتری به نفت قابل استفاده برسد (بیشتر این موضوع بنظر شرکت است) و با آنکه بر زمین شناختن شرکت مسلم شود که نفت قابل استفاده در آن نقطه وجود ندارد.

ج - چنانچه بدلیل شرف نفت قابل تجارت ممکن است استخراج گردد باید بجه دستنگاههای حفاری لااقل بشش دستنگاه رسیده و عملیات بدون وقفه تعقیب شود تا آنکه ذخیره قابل و مهمی از نفت تهیه و یا از امتیاز صرف نظر گردد.

د - هر گاه شرکت طبق مقررات ماده (۳) و بندهای (الف - ب - ج) این ماده عمل ننماید دولت حق خواهد داشت بترتیب اخطار کند که مایل بپسرخ این امتیاز میباشد و ششماه بعد از ابلاغ اخطار به مزبور بشرکت این امتیاز معلق و کلاً من بکن خواهد بود.

ه - شرکت هر سه ماه گزارش واضح بکارهای سرطه به حفار چاهها و عمق آنها و مقدار نفتی که از هر حفار تازه بدست آمده است بوزارت مالدیه در تهران خواهد داد. بهر گزارشش نقشه هایی شمهه خواهد شد که در آنها محل چاههایی که مشغول حفر آنها می باشند و یا چاههایی که در آن مدت متروک شده اند معین شده باشد.

و - شرکت تعهد مینماید در صورتیکه نفت بمقدار قابل تجارت در نتیجه حفاریات خود در حوزه امتیاز پیدا نیابد توسعه عملیات مزبور را با جدید و حسن پخت بدون وقفه بی وجه ادامه دهد بنحویکه استفاده تجاری از منابع نفت ممکن گردیده و چنانچه استمداد منابع ممکنه در حوزه امتیاز اجازه دهد استخراج ایلانه را لااقل پیش میلیون تن برساند.

ماده پنجم

شرکت حق غیر انحصاری ساختن و دارا بودن لوله های نفت را داشته و ابتدا و انتها و جای لوله های نفت و سایر مؤسسات و عملیات خود را (با رعایت حقوقی که قبلاً بشرکت سهامی نفت انگلیسی و ایران بپوش قرار داد بود) بپسخت و بهم آورده ۱۹۴۳ داده شده) تعیین مینماید.

ماده ششم

۱ - و چوهی که بپوش بقرارات این قرار داد (علاوه بر وجود مذکور در سایر مواد) میباشد از طرف شرکت بدولت قاعده شود بشرح ذیل است.

الف - حق امتیاز سیالیایی مبلغ چهار میلیارد یک برای هر تن نفتی که بر مین مصرف داخل در ایران بر مین می رسد و یا از ایران خارج میشود.

ب - پرداخت مبالغی معادل بیست در صد منافع که به سهام عادی شرکت توزیع می شود پس از وضع پرداخت مبالغی معادل پنج درصد سرمایه ای که از طرف شرکت در ایران بکار افتاده و قبلاً به سهام عادی شرکت توزیع گردیده است خواه منافع توزیع شده به سهام عادی بدون سهم منافع یکی از سنوات بوده و یا از وجوه ذخیره شرکت بعمل بیاید.

در حرحال مبالغ پنج در صدی که به سهام عادی بشرح فوق قبلاً تقسیم می شود هیچوقت نباید از سیصد هزار لیره (۳۰۰۰۰۰ لیره) تجاوز نماید.

میزان قطعی سرمایه ای که از طرف شرکت در ایران بکار افتاده در روز شروع به صدور تجارت نفی که شرکت در ایران بدست آورده است از روی دفاتر محاسبی شرکت معین میشود.

ج - مجموع مبالغی که برای هر سال مسیحی بر حسب بندهای (الف و ب) فوق از طرف شرکت تأدیبه می شود هیچوقت از حدود ذیل کمتر نخواهد بود

(۱) - پس از چهار سال و نه ماه از تاریخ تصویب تاریخ سال سالیانه ۳۰۰ هزار لیره.

(۲) - از نه سال و نه ماه از تاریخ تصویب سالیانه باید ۷۰۰ هزار لیره.

(۳) - از سیزده سال و نه ماه پس از تاریخ تصویب تا آخر مدت اعتبار سالیانه ششصد هزار لیره.

۲ - تأدیبه وجوه مذکور در این ماده بطریق ذیل بعمل خواهد آمد.

الف - مبلغ حد اقل مذکور در بند (ج) این ماده هر سه ماه به اقساط مساوی در سی و یکم مارس و سیام ژوئن و سی و سیامبر و سی و یکم دسامبر هر سال و اولین دفعه در ربع آخر سال پنجم کامل بعد از تاریخ تصویب تأدیبه میشود.

ب - ۲۸ فوریه هر سال مبالغ حق الامتیاز سال قبل بابت هر تن نفت مذکور در بند (الف) بعد از وضع مبلغ حد اقل که قبلاً مطابق بند (۲ الف) این ماده تأدیبه گردیده است.

ج - مبالغ لازم التأدیبه بدولت بر حسب بند (ب) این ماده در موقع تقسیم منافع سهام عادی شرکت پرداخته خواهد شد.

۳ - در موقع انقضای این امتیاز و هم چنین در صورت ترک آن از طرف شرکت مطابق ماده ۲۱ شرکت مبلغ معادل بیست در صد (۲۰٪) از پانتهای ذیل را بدولت ایران تأدیبه خواهد کرد.

الف - از مجموع ذخائر شرکت در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز.

ب - از مبالغ موجودی شرکت در تاریخ انقضاء یا ترک امتیاز.

پرداخت وجوه لازم التأدیبه بدولت بر حسب این بند یکماه بعد از تاریخ تشکیل مجمع عمومی شرکت که بعد از افضای مالک امتیاز تشکیل میشود انجام خواهد گرفت.

۴ - دولت حق خواهد داشت که عسابت مربوط به مقررات این ماده را که منتهی تا ۲۸ فوریه هر سال بابت سال گذشته فرستاده می شود نقیض و رسیدگی نماید.

۵ - برای جلوگیری از امکانت شرع بدولت در موقع تغییر قیمت پول انگلیس طرفین بشرح ذیل توافق حاصل نمودند.

الف - هرگاه موقعی قیمت طلا در لندن از شش لیره استرلینگ (۶ لیره استرلینگ) در مقابل یک اونس تروی (Ounce troy) تجاوز نماید برای هرین (Penny) که علاوه بر شش لیره استرلینگ در مقابل یک اونس تروی

(Ounce troy) در روز پرداخت قیمت طلا ترقی نماید بر کابیه مبالغ لازم التأدیبه بدولت از طرف شرکت به موجب این قرار داد (باستانی مبالغی که بر حسب جزوهای ۱ ب) و ۳ الف و ب) این ماده باید بدولت برسد) بمیزان یک یکپنجاه و چهار صد و چهارم ($\frac{1}{1111}$) مبالغ مزبور افزوده خواهد گردید.

ب - هرگاه موقعی دولت تصور کرد باینکه دیگر بکار مینمایند عمومی نمیتواند و معاملات نیست و طریق تأدیبه های مذکور در فوق تصدیق را که منظور طرفین است برای دولت فراهم نمینمایند طریق موافقت نمینمایند که وضعیت تضمین مزبور را تغییر دهند و در صورت عدم حصول موافقت قسیده مطابق ماده (۲۲) بحکمیت ارجاع خواهد شد و حکمیت در صورتیکه سابقاً به تغییر تضمین مذکور در بند (الف) مذکور در فوق بشود. شرایطی را که باید جانشین تضمین مذکور کرده معین و تاریخ اجرای آنرا نیز معلوم خواهد نمود.

۶ - هرگاه در پرداخت مبالغ لازم التأدیبه بدولت مطابق تاربخهای مقرر در اینقرار داد اتفاقاً از ناحیه شرکت تأخیر بعمل آید برای مدت تأخیر از قرار پنج در صد (۱/۵) در سال فرج و چوه مزبور را شرکت خواهد پرداخت.

ماده هفتم

شرکت میتواند سهام ممتازی ای با منافع شش درصد که حق اولویت در اخذ منافع داشته باشد به قیمت اسمی بفروشد. منافع شش درصد صاحبان سهام ممتاز مزبور قبل از اینکه هیچگونه وجهی بابت منافع سهام عادی و یا بدولت داده شود پرداخته خواهد شد.

در موقع تصفیه امور و باموقع انحلال شرکت سهام ممتاز حق خواهند داشت تمام قیمت اسمی خود را ببلایوه منطقی که بابت گذشته طلبکار میشوند قبل از تقسیم منافع سهام عادی و یا بدولت دریافت دارند.

شرکت حق خواهد داشت که میزان سهام ممتازی اشاعه یافته را با پرداخت قیمت کامل آنها و منطقی که در تاریخ باز خرید طلبکار هستند تقلیل دهد.

ماده هشتم

۱ - شرکت در مدت بیست و پنج سال اول عملیات خود در ایران از هرگونه مالیات و عوارض منفع دولت یا شهر داری ها که فعلاً معمول است و یا در آینده وضع شود معاف بوده و در عوض مبالغ ذیل را بدولت تأدیبه خواهد نمود.

الف - در مدت بیست و پنج سال اول این قرار داد از تاریخ تصویب در تاریخ بیست و هشتم فوریه هر سال مبلغ نه (۹) پنس بابت هر تن از شش میلیون تن (۶۰۰۰۰۰۰ تن) نفت که بابت سال گذشته مسیحی مشمول حق الامتیاز مقرر در جزو (الف) از ماده (۶) میگردد و شش پنس (۶ پنس) بابت هر تن نفت اضافه بر رقم شش میلیون تن (۶۰۰۰۰۰۰ تن) مذکور در فوق.

ب - شرکت تعهد نمیشاید مبالغی که بطریق بند مذکور در فوق تأدیبه نمیشاید هیچوقت در مدت تا آخر سال دوم از تاریخ تصویب کمتر از پنجاه هزار لیره (۵۰۰۰۰ لیره) و بعد از تاریخ مزبور کمتر از هفتاد و پنج هزار لیره (۷۵۰۰۰ لیره) خواهد نمود.

اولین تأدیبه از بابت پرداختی مذکور در فوق یک سال تمام بعد از ربع آخر سال پنجم از تاریخ تصویب بعمل خواهد آمد.

۲ - قبل از انقضای بیست و پنجین سال از تاریخ تصویب. مگر این نسبت به میزان باقیی که شرکت در ازای ما بابت کمال عملیات خود از هر گونه ذالیات بنایع دولت و شهر داری ها در بقیه مدت امتیاز نباید بپردازد و اوائلی نظر حاصل خواهند بود.

ماده نهم

الف - هر زمین بایر متعلق بدولت که شرکت برای عملیات خود در ایران لازم بداند و از برای مقاصد عمومی مورد احتیاج دولت نباشد تماماً بشرکت واگذار خواهد شد. مگر این که تحصیل اراضی مذکور بترتیب ذیل خواهد بود. هر وقت قطعه ای از اراضی مذکوره مورد احتیاج شرکت واقع میشود باید شرکت بلك با چندین قطعه ای که در روی آن زمین مورد احتیاج با رنگ آبزی مشخص گردیده باشد. بوزارت قباله ارسال بدارد. دولت در صورتی که اعتراضی نداشته باشد متعهد میشود که در ظرف سه ماه از تاریخ وصول تقاضای شرکت. موافقت خود را اظهار بدارد.

ب - اراضی دالر متعلق بدولت را که شرکت احتیاج پیدا میکند بطریقیه که در جزء اول مذکور است از دولت تقاضا خواهد کرد و دولت در ظرف سه ماه موافقت خود را در مقابل تقاضای شرکت دایر بپوش آن اراضی ایشمار خواهد داشت در صورتی که دولت اعتراضی و احتیاجی بر اراضی مزبوره نداشته باشد قیمت این اراضی را شرکت تأدیه خواهد کرد. قیمت مزبور باید عادلانه باشد و از قیمت متعارفی اراضی که از همان نوع بوده و همان مصرف را داشته و در همان حوزه واقع شده باشد نباید تجاوز نماید.

ج - در صورتی که دولت در مقابل تقاضای پیش بینی شده در جزء های (الف و ب) مذکور در فوق جوابی ندهد پس از انقضای دو ماه از تاریخ وصول تقاضا همی مزبور شرکت بگذر نامه چندینی بدولت خواهد فرستاد چندینم بگذر نامه مزبور نیز در ظرف بلك ماه از تاریخ وصول جوابی داده نشود سکوت دولت بمنزله تصویب تلقی خواهد گردید.

د - اراضی را که متعلق بدولت نیست و برای شرکت لازم باشد با توافق با صاحبان اراضی مزبور و با توسط دولت شرکت تحصیل خواهد کرد در صورت عدم حصول موافقت در قیمت دولت بمصاحبان اراضی مزبور اجازت نخواهد داد که باین ارض متعارفی اراضی غنایه مجاور معامله نمایند برای تقویم اراضی مذکور منظور است که شرکت از مصرف آنها دارم مأخذ قرار داده میشود.

ه - آنچه تاریخی و مذهبانی که جنبه تاریخی یا مذهبی دارند و هم چنین نوع آنها تا دو سست متر مسافت از مقررات مذکور مستثنی هستند.

و - ش شرکت حق غیر انحصاری خواهد داشت بلك فقط در حوزه امتیازی ده جای دیگر و از هر زمین بایر متعلق بدولت برای مصرف عملیات خود از هر نوع خاک و شن و سنگ آهک و سنگ کچ و سنگ و مصالح ساختمانی دیگر بمجا استعلام نماید متلم است که اگر استفاده از مواد مذکوره موجب ضرر شخصی تلقی باشد باید شرکت چیزان خسارات ذری الخاق را بپردازد.

ماده دهم

عملیات شرکت در ایران بترتیب ذیل محدود میشود.

۱ - ساختمان هر خط آهن و هر بندر و مکرر حصول موافقت قبلی بین دولت و شرکت خواهد بود.

۲ - اگر شرکت مایل بداشتن سرویس تلغون و تلگراف و سایر امور و سایر امور باشد باید اقبال موافقت دولت را در این خصوص جلب کند.

اگر دولت برای داغ ملی یا ذره واقع پیش آمده ای فوری اعاده دیگری احتیاج به وساطت قباله و وسایل ارتباطیه شرکت پیدا کند. تعهد بمناسبت حتمی الاکان فکر موجب مستثنی عملیات شرکت نبوده. بجز خسارانی را که از این جهت متوجه شرکت نمیکرد بطور حفاظت چیران نماید.

ماده یازدهم

الف - شرکت مجاز است که بدون تحصیل پروانه خصوصی آنچه را که بمنحصراً برای مصرف اعضاء و مستخدمین خود لازم دارد وارد نموده و حقوقی بپردازد. مالیاتهای معمولی جین ورود را بپردازد.

شرکت بدایر لازمه را انتخاب خواهد نمود که اجناس وارده بانخصی غیر مستخدمین خودش فروخته با واگذار بگردد.

ب - شرکت بدون تحصیل پروانه خصوصی حق خواهد داشت که ابزار و وسایل و آلات چاپی و جراحی و ادویه ای را که برای مریضخانه ها و مطب های خود در ایران لازم دارد وارد نماید و اشیا و اجناس مذکوره در مواقع ورود از تأدیه حقوق گمرک و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و شهر داری ها معاف خواهد بود.

ج - بدون حقوق گمرک و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و شهر داری ها معاف خواهد بود. عوارض بدولت و شهر داری ها شرکت حق خواهد داشت آنچه را که بمنحصراً برای عملیات خود در ایران لازم دارد وارد نماید.

د - صدور عملیات تقنی از پرداخت حقوق گمرکی و هر نوع مالیات و عوارض بدولت و شهر داری ها معاف خواهد بود.

ماده دوازدهم

الف - شرکت و مستخدمینش از حمایت قانونی دولت بهره مند خواهند بود.

ب - دولت در حدود قوانین و مقررات کنونی همه نوع تسهیلات ممکنه را برای عملیات شرکت مجبوز خواهد داشت.

ج - هر گاه دولت در حوزه امتیازی بانخصی دیگری امتیازی برای بکار انداختن سایر معاهد اعلام کند باید وادار نماید که احتیاطات لازمه را بمناسبت آورند که عملیات آنها بکلی مستثنی عملیات شرکت خسارنی وارد نسازد.

د - شرکت مکلف است متعلقه ای را که برای ساختن خانه و دکور و سایر بناهای دیگر خطرناک است تعیین کند تا دولت بتواند امانی را بمسئول و از سکوت در آن عمل منع نماید.

ماده سیزدهم

شرکت ملزم نخواهد شد که بیع قبلی از وجود خود و خصوصاً در آید حاصله از فروش صادرات خود را بیول برای تبدیل نماید.

مستخدمین خارجی شرکت مجاز خواهند بود که اسرار را که بابت حقوق خود دریافت میدارند صادر نمایند.

ماده چهاردهم

الف - شرکت راجع به عملیاتی که مطابق این قرارداد در ایران بمناسبت بیع وسایل معمولی و متعاضد را

برای تأمین صرفه جویی و استفاده کامل از عملیات خود و برای حفظ و بازمان تحت الارضی نفت و برای استفاده از امتیاز خود بطرزیکه مطابق آخرین تفریقات علمی وقت باشد بکار خواهد برد.

ب - هرگاه در حوزه امتیاز مواد معدنی غیر از نفت و بیشه ها و جنگلهای طبیعی بدولت موجود باشد شرکت نمیتواند آنها را بکار انداخته و استفاده نماید و با مانع حمایت و استفاده دیگران نباشد (مشرط بر اینکه مقررات جزو (ج) از ماده (۱۲) رعایت شود.

ولی در صورتیکه مواد معدنی بیشه و جنگلهای مذکور برای تجسس و استخراج نفت لازم باشد شرکت با پرداخت قیمت عادلانه بدولت حق استفاده از آنها خواهد داشت.

ج - کاتبه حفریاتیکه منجر بکشف نفت نکند و آب و یا مواد قیمتی دیگر در آن پیدا میشود باید برای دولت حفظ شود و فوراً شرکت دولت را از کفایت مزبور مطلع سازد و دولت هر چه زودتر ممکن باشد بشترکت با ابل خود و بصورت بتصرف حفریات مزبور اعلام خواهد داشت و در صورت صرف آنها دولت تفریقات خواهد کرد که مانع عملیات شرکت نباشد.

ماده پانزدهم

شرکت تعهد نمینماید هر موقعی که نمایند دولت تقاضا کند در مدت مناسبی بخرج خود سواهای صحیح از تمام طرح ها و نقشه ها و رسمها و سایر مدارک و اسناد راجع سوخت مصالح الارضی و طبقات الارضی و حفر چاهها مربوط بشود امتیازیکه که موجود دارد بوزارت ابله بدهد.

بلااخر در تمام مدت امتیاز شرکت تمام اطلاعات مهم علمی و فنی را که از نتیجه عملیات خود در ایرات بدست آورده بدولت ارسال خواهد داشت.

تمام اسناد و مدارک مزبوره را دولت بدون همراهی فنی خواهد نمود.

ماده شانزدهم

الف - دولت بویل خود در هر موقع مناسبی حق خواهد داشت اسب تقبلیت عملیات فنی شرکت در ایران نمود و برای اجرای این مقصود از اهل خیره و متخصصین فنی مأمورین بکاربرد.

ب - شرکت تمام مدارک و اسناد مربوط باطلات علمی و فنی و تمام حسابات و وسائل و آلات اندازه گرفتن استخراج نفت را در دسترس مأمورین خیره و متخصصین دولت خواهد گذارد و بلااخر مأمورین مزبور در تمام ادارات شرکت و در تمام خاک ایران حق تحصیل هرگونه اطلاعاتی را خواهند داشت.

ماده هفدهم

بعد از شروع بهادارات نفت بمقدار تجارتمی دولت حق تعیین بکثرت نمایندند را خواهد داشت و نمایندند مزبور (مأمور دولت شاهنشاهی) نامیده بشود و اختیارات ذیل را خواهد داشت.

۱ - اطلاعاتی را که در حدود حق صاحبان سهام شرکت است از شرکت تحصیل نماید.

۲ - در تمام جلسات هیئت مدیره و کتبه های آن و در تمام جلسات مجمع عمومی که برای مذاکره در مسائل راجع به روابط دولت و شرکت تشکیل شده باشد حضور بهم رساند.

۳ - کتبه های را که شرکت بعد توفیق اعتبار مذکور در ماده ۱۸ و برای نظارت در تحصیل ایرانیان در امر بکار تشکیل میدهد بصورت دائم و با حق رأی قطع و راست نماید.

۴ - تقاضا نماید که جلسات مخصوص هیئت مدیره هر وقت که لازم بداند برای مذاکره در مسائل که دولت پیشنهاد مینماید تشکیل گردد.

جلسات مزبوره در مدت سی روز بعد از وصول تقاضای کتبی بمنشی شرکت تشکیل خواهد شد.

شرکت بابت حقوق و سایر مخارج نماینده مزبور سابقه دو هزار اسیره استرالینگ بدولت خواهد پرداخت دولت کتباً شرکت را از تعیین نماینده مزبور و با جانشین او مطلع خواهد ساخت.

ماده هیجدهم

۱ - طرفین تصدیق دارند و قبول مینمایند که اصل که مدار اجرایی این قرارداد میباشد است که در منابع طرفین حتماً حد اعلامی منتج بوفن و صرفه جویی در اداره و عملیات شرکت در ایران ضرورت عالی دارد.

۲ - تمام است که شرکت صنعتگران و مستخدمین فنی و تجاری خود را باید از برای که اختصاص فنی صلاحیت ویا تجربه در ایران بابت خود از اتباع ایران انتخاب خواهد کرد.

و این نیز تمام است که مستخدمین غیر فنی شرکت و انحصراً از اتباع ایران خواهند بود.

۳ - طرفین موافقت مینمایند در اینکه طرح عسوسی مطابق و تهیه نمایند که بر طبق آن هر سال و مرتباً مستخدمین غیر ایرانی را تقابل تمام و بجای آنها بطور تصادفی در کوتاه ترین مدت ممکن از اتباع ایرانی بکاربرد.

۴ - بعد از تاریخ شروع صادرات نفت بمقدار تجارتمی شرکت سابقه سابقه مبلغ هزار اسیره استرالینگ بر این اینکه اتباع ایران در امر بکار عسوسی و قانون مربوط به صادرات نفت را اجرا کرده تصمصص خواهد داد. اعتبار مذکور بوسیله بانک کتبه اندک مطابق ماده ۱۷ تشکیل میشود و بصرف خواهد رسید.

ماده نوزدهم

شرکت تشکیلات و بهادرات تأسیسات و تقبلیت و اداره وسائل و محلی و صحت عسوسی را مطابق جدید ترین طریق بهادرات عسوسی در ایران در تمام اراضی و ایثیه و مساکن اعزاء و عبادات خود که در حوزه امتیازیکه بکار میکنند بپذیرد بیکرد.

ماده بیستم

هر وقت شرکت سهام جدیدی در امرش فروش عسوسی میکند باید دفتر تفریقات تقاضای اشتراک آرا در ضمن موقع که در سایر نقاط شروع میشود در تهران نیز برقرار نماید.

ماده بیست و یکم

بعد از شروع باستخراج نفت شرکت برای احتیاجات داخلی ایران و از آن چاه احتیاجات دولت بزمیر (Motor Spirit) و نفت لامپ (Kerosene) و مازوت (fuel oil) که از نفت ایران حاصل میشود بر اساس ذیل خواهد فروخت.

الف - در اول ژوئن هر سال کیمانی مودل قیمتهای (نوب) رومانی و راجع به بنزین و نفت لامپ و مازوت و مودل قیمتهای (نوب) خلیج مکزیک را راجع به هر یک از مواد مذکور بصورت دوازده ماه گذشته یا تاریخ ۳۰ آوریل تعیین خواهد کرد.

بازال ترین مودل های مذکور اختیار و (اسس قیمت ها) برای سال که از اول ژوئن شروع بیکرد قرار داده میشود.

آیست های اساسی به نژاد آیست در مصیبت خانه باقی میگرد.

ب - شرکت بنزین و نفت لامپ و بازوت را بشریب ذیل خواهد فروخت

(۱) بدولت برای احتیاجات اختصاصی خودش ولی نه برای فروش به دیگران مطابق (قبنتهای اساسی) مذکور در جزو (الف) فوق با تخفیف بیست و پنج درصد (۲۵٪)

۲ - سایر مصیبت کنندگان مطابق همان (قبنتهای اساسی) با تخفیف ده در صد (۱۰٪)

ج - شرکت حق دارد که به قبنتهای اساسی مذکور در جزء (الف) خارج از این حق نقل و توزیع و فروش و همچنین مالیات و عوارض موضوعه در مصیبتات مزبور را بپردازد.

د - دولت صادر کردن مجولات نفتی را که مطابق مقررات فوقی شرکت فروخته است مقبوض خواهد کرد.

ماده بیست و دوم

۱ - الف - در مدت ده سال آخر امتیاز دیا در فاصله دوسال پس از اطلاع قبل که راجع به ترک امتیاز مطابق ماده ۲۴ مامه میشود شرکت جز بشرکتهای تابع خود حق فروش یا انتقال یک یا چندین قسمت از اموال غیر منقول خود را که در ایران است ندارد در مدت های مذکور نیز شرکت حق انتقال و خارج کردن هیچ قسمتی از اموال منقول خود را ندارد مگر اینکه اشخاص مزبور از حیز انتقال افتاده باشد.

ب - در تمام مدت قبل از ده سال آخر امتیاز هیچ قسمتی از اراضی را که شرکت مجاباً از دولت تصدیق کرده است نمیتواند انتقال دهد و همچنین هیچیک از اموال منقول خود را نیز با استثنای آنچه غیر مفید و یا اینکه دیگر مورد احتیاج عملیات شرکت در ایران نیست (۲) جز در مورد بند (۲) از ماده (۲۴) نمیتواند از ایران خارج نماید.

۲ - در خانه امتیاز خود بوسیله امتیازهای جدید و یا بهر نحو دیگری پیش آمد کرده باشد تمام دارائی شرکت در ایران بطور سالم و قابل استفاده بدون هیچ مجاز و قیودی منتقل بدولت ایران نمیکرد.

۳ - چهام (تمام دارائی) مشتمل است بر تمام اراضی و آبیه و کارخانها و ساختمانها و چهامها و سد های دریایی و راهها و اروا های حمل نفت و پولها و رفته نسیبهای قنصل آب و وسائل توزیع آب و ماشینها و هیوسات و لجهوزات (از آن جمله آلات و ادوات) از هر قبیل و تمام وسائل نقلیه و متلاً از قبیل اتومبیل و آفرولان و تمام اجناس ابار شده و سایر اشیاالی که شرکت در ایران برای اجرای این امتیاز از آن استفاده میکنند.

ماده بیست و سوم

طرفین متعهدین اعلام میدارند که اجرای این قرارداد یعنی بر اصول متقابل حسن نیت و صداقت و تفهیم و تقبول و مقابست این قرارداد باشد.

شرکت بر حسب تعهد بینجامد که در هر وقت و در هر موقع حقوقی و امتیازات و منافع دولت را در نظر داشته و اقدامات مناسبی را با خود داری از عملی که موجب زیان دولت باشد ننماید.

این امتیاز را دولت جز در مورد بند (د) از ماده (۲) لغو نخواهد کرد و مجاز مقررات آن در آیم بپردازد هیچ اقزونی عمومی و خصوصی و هیچیک از دستورات و نظارتهای اداری و یا عملیات مقادرات اجراییه قابل تغییر نخواهد بود.

ماده بیست و چهارم

۱ - شرکت حق خواهد داشت که در آخر هر سال بوسیله این امتیاز در ترک نماید مشروط بر اینکه در مدت هفت سال اول از تاریخ تصویب شش ماه قبل و برای بقیه مدت امتیاز دوسال قبل بدولت را کتباً از نیت خود مطلع سازد.

۲ - اگر شرکت در مدت ۱۲ سال اول از تاریخ تصویب این امتیاز را ترک نماید مجاز خواهد بود که اموال منقول خود را با ممانعت از تکلیف حقوقی که در صورت حقوق و عوارض صادر نماید و یا آنکه به اختیار خود بهر نحو بدارد که بخواهد اموال مزبور را با پرداخت حقوقی که در صورت حقوق و عوارض مربوطه وقت فروش برساند.

۳ - اگر ترک امتیاز بعد از مدت هفده سال اول واقع شود. بعد از افضای ده سال مهلت مذکور در بند (۱) این ماده کلیه دارائی شرکت در ایران (بجز دریکه در قسمت ۳ ماده ۲۲ تصریح شده) مجاناً و بدون هیچ گونه آیدی بطور سالم و قابل استفاده مالک دولت خواهد شد و شرکت در آینده از هر گونه تعهدی بری خواهد بود.

چنانچه نسبت به تعهدات طرفین مربوط به قبل از افضای مدت مذکور در فوق اختلافی حاصل شود به طریق حکمیت مذکور در ماده (۲۲) قبلا خواهد یافت.

ماده بیست و پنجم

این امتیاز برای مدت شصت سال که ابتدای آن از تاریخ تصویب شروع میشود بشرکت اعطاء نمیکرد و قبل از تاریخ افضای مدت این امتیاز نمیتواند خانه پیدا کند مگر در موارد ذیل:

اولاً - در موردی که شرکت بر طبق ماده (۲۴) امتیاز را ترک نماید.
ثانیاً - در مورد بند (د) از ماده (۲) ثالثاً - اگر محکمه حکمیت بر اثر ارتکاب تخلفی نسبت به اجرای مقررات این قرارداد ابطال آن را اعلام بدارد.

تعلیق به معنی مذکور در فوق و منجر بدیوارد ذیل است.
الف - هر گاه بعلته که بر حسب رای محکمه حکمیت باید بدولت پرداخته شود یا تکلیف بعد از تاریخ صدور رای ناپدید نگردد.

ب - هر گاه بعلتهای غیر از ابطال اختیاری و یا اجباری شرکت گرفته شود.

ج - هر گاه ثابت شود که شرکت بر خلاف مصالح عالی کشور عمل کرده است
د - در مورد سایر تعلیقات که نسبت بمقررات این قرارداد از هر یک از طرفین ناشی شود محکمه حکمیت درجه مسئولیت ها و ازات مقربیه بر آفت را تعیین خواهد نمود.

همه نوع انتقال این امتیاز مشروط بتصویب دولت است ولی در هر صورت شرکت متعهد است بگذارد اکثریت سهام آن بدست غیر امریکائی و یا غیر ایرانی بفتند

هیئت مدیره شرکت باید همیشه امریکائی و یا ایرانی باشد.

ماده بیست و ششم

هر تعلیف یا تعلیق و توقیرو از طرف شرکت راجع باجاری تعهدات و مقررات و شرایط این قرارداد که ناشی از فرس سازور باشد بدولت حق نخواهد داد و شرکت را تعلیق و آرا متخلف از این قرارداد محسوب دارد.

اجرای هر يك از مقررات این قرارداد که در اثر فرضی بازرر تأخیر افتد موجب این خواهد شد که مدتی مساوی مدت تأخیر بهیچیکه برای اجرای تعهد شرکت طابق این قرارداد لازماًست اضافه شود به علاوه هرگاه در مدت تأخیر خسارتی وارد شود برای برطرف نمودن آن نیز بهیچیکه لازم باشد مدت مزبور هم بر مدتهای فوق اضافه می گردد.

ماده ۱۳ بنا بر طرفین مقرر است که مدت مذکور در ماده (۲۵) این قرارداد بهیچوجه تعدیل نخواهد شد مگر در صورتی که استیضاح و مدارک ثبت شرکت برای لایزال مدت روز متوالی بابت فرس مازور در داخله ایران در دسترس متوقف شده باشد.

اختلافات حاصله بین دولت و شرکت نسبت به دوره فرس مازور بطریق حکمیت مذکور در ماده (۲۷) فیصاح خواهد یافت.

ماده بیست و هفتم

الف - هر بیل از اختلافات حاصله بین طرفین و خصوصاً اختلافات ناشی از تغییر مداول این امتیاز نامه و حقوق و مساویات های مقرر در آن وهم چنین هر اختلاف نظر در مواردی که بموجب این امتیاز نامه محتاج توافق نظر طرفین است بطریق حکمیت قطع و اصل خواهد شد.

ب - طرفی که تقاضای حکمیت میکند باید تقاضای خود را بطرف دیگر کتباً ابلاغ نماید.

طرفین هر يك يك حکم همین نموده و حکمیت قبل از شروع بحکمیت يك حکم ثالثی انتخاب خواهند کرد هرگاه حکمیت نتوانند در ظرف دو ماه نسبت به تعیین حکم ثالث توافق حاصل نمایند حکم مزبور را به تقاضای یکی از طرفین رئیس دیوان داورى دائمی بین الدلیلی تعیین خواهد نمود و چنانچه رئیس دیوان داورى دائمی بین الدلیلی از حیث ملایمت و انبساط و مطابق جزو (ج) حاضر شرایط لازمه برای تعیین حکم ثالث نباشد حکم ثالث بوسیله سایر رئیس دیوان مزبور تعیین خواهد شد.

ج - حکم ثالث باید از ملک ایران و یا امریکا باشد و به علاوه ارتباط نزدیک نیز نه با ایران و نه با ممالک متوجهه امپریکالز حیث تعلق بیکی از مستملکات با ممالک تحت الحمایه و یا مستعمرات و ممالک تحت قیمومیت و ممالکی که بوسیله یکی از مملکتین مذکور در فوق اداره و یا اشغال شده و یا مثل اینکه در خدمت یکی از ممالک مزبور بوده و یا میباشد نداشته باشد.

د - اگر یکی از طرفین شصت روز بعد از وصول تقاضای حکمیت طرف مقابل حکم خود را همین نکرد و یا تعیین آراء بطرف دیگر ابلاغ ننماید طرف مزبور حق خواهد داشت که از رئیس دیوان داورى دائمی بین الدلیلی (یا از نائب رئیس در صورتیکه مطابق قسمت اخیر جزو (ب) پیش برتی کرده) تقاضا نماید که يك حکم منفرد فیصلاحت مطابق مقررات مذکور در فوق تعیین کند و در اینصورت اختلاف فیما بین بوسیله حکم منفرد مزبور قطع و فصل خواهد گردید.

ه - اصول و معاهدات در حکمیت مطابق همان اصولی خواهد بود که در موقع حکمیت در دیوان داورى دائمی بین الدلیلی معمول و جاری است.

وقت و محل حکمیت را بر حسب مورد حکم ثالث یا حکم منفرد مذکور در جزو (د) تعیین نخواهد کرد.

و - رأی حکمیت مستند بر اصول قضائی مذکور در ماده (۳۸) اساسنامه دیوان داورى دائمی بین الدلیلی بود و لایزال تجدید نظر مستحضر خواهد بود.

ز - معارض حکمیت بشماره یک و رأی حکمیت شصت روز بعد از اعلام خواهد گردید.

ماده بیست و هشتم

مثنوی در ظرف شصت روز بعد از تاریخ تصویب شرکت باید باقیات گناه خود را در طهران معلوم و مشخصی که سمت نمایندگی از طرف شرکت را خواهد داشت تعیین نماید.

ماده بیست و نهم

این قرارداد پس از تصویب مجلس و توشیح آن از طرف اعیان حضرت امیرالمؤمنین قاجاری قابل اجرا و یکپارده. این قرارداد در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ تصویب گردید.

بر تکرار

خطمی که مساحت مذکور در بند (الف) از ماده (۲) قرار داد امضاء شده در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ را تجدید مینماید و در روی نقشه منضم به قرارداد مزبور رسم کرده است از نقاط ذیل عبور مینماید.

بندر شاه - سکرده حله - دامغان - ریتم - چندق - اوردوب - حوض میان تک - به آباد - کاشیت - اهرجورج - ابراهنجان تا سرحد.

این بر تکرار جزء لاینفک قرارداد مذکور در فوق میباشد.

تهران بتاريخ نهم ژانویه ۱۹۳۷.

شاهده قرارداد هفت

۹ ژانویه ۱۹۳۷

جناب آقای داور وزیر عالیله

با کمال انتظار توضیحات ذیل را راجع به دوره (فهرس مازور) مذکور در ماده ۲۶ قرار داد راجع به امتیاز نفت که در تاریخ سوم ژانویه ۱۹۳۷ امضاء گردیده است میبندد.

شرکت تکلف است هر واقعه را که بنظر شرکت (فهرس مازور) بساید حساب شود منتهی در مدت دو هفته از تاریخ وقوع بوزارت عالیله در تهران اطلاع دهد و دولت در مدت شصت روز از تاریخ دریافت اختطاریه مذکور شرکت را کتباً از نظر خود راجع بواقعه مستحضر خواهد ساخت.

سکونت دولت در مدت مذکور بدین معنی ثالثی خواهد شد که دولت نظر شرکت را راجع به فهرس مازور قبول نموده است. بالعکس هرگاه شرکت عمداً و یا سهواً در مدت دو هفته مذکور در فوق بدولت اختطاریه نکرده دولت ملزم نخواهد بود واقعه را فهرس مازور تلقی نماید. موقع را مقنن شمرده اجراءات فایده را تقدیم مینماید.

امضاء شارل کالمر هارت.

فرید ریگ کرد ترکیلاب

۹ ژانویه ۱۹۳۷

آقایان شارل کارلر هارت و فریدرک کاردر کلاپ

آقایان :

بنام دولت متبوعه خود و رسول سراسله مورخ امروز شمارا بشرح ذیل اطلاع داده:

(شرکت مکلف است هر واقعه را که بنظر شرکت فورس مازور باید حساب شود منتهی در مدت دو هفته از تاریخ وقوع بوزارت مالیه در تهران اطلاع دهد و دولت در مدت شصت روز از تاریخ دریافت اخطار به مذکور شرکت را کتباً از نظر خود راجع به واقعه مستحضر خواهد ساخت .

سکوت دولت در مدت مذکور بدین معنی تلقی خواهد شد که دولت نظر شرکت را راجع به فورس مازور قبول نموده است . بالعکس هرگاه شرکت عمداً یا سهواً در مدت در هفته مذکوره در فوق بدولت اخطاری نکرد دولت ملزم نخواهد بود واقعه را فورس مازور تلقی نماید .)
و بنام دولت متبوعه خود موافقت با مندرجات آرا اعلام میدارم .
با احترامات فائیه

وزیر مالیه - داور

این قانون که مشتمل بر بیست و نه ماده و پرکنل و سراسله ضمیمه است در تاریخ پانزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و پانزده تصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری